

VII, 9, 22. 8. 56. d

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 5. prosinca 1877.

List 1.

Pij IX katoliški mladini.

Sv. Oče Pij IX posebno radi govore katoliškim mladenčem, katoliški mladini, in o takih prilikah jim dajejo prav lepih in primernih naukov. Govorili so večkrat o liberalizmu, in sicer o tako imenovanem „katoliškem liberalizmu“, to se pravi, o takem liberalstvu, prostomiselnstvu, ki so ga sprejeli tudi mnogi izmed katoličanov. Katoličani pa so tisti, ki papeža spoznavajo za svojega naj višega cerkvenega poglavarja, za duhovnega očeta. Katoličanu je torej dolžnost papeža poslušati in mu pokoršino skazovati, verovati, kar Bog skoz njegove usta govori, ker vera uči, da papež je nezmotljiv v tem, kar tiče vero in versko življenje ali nravo in kadar govori kakor učenik vesoljne Cerkve.

Govorili so sv. Oče o liberalizmu med drugim francoskim poslancem o svoji 25letnici mesca rožnika 1871. Pervi udarec tega govora je zadeval Francosko, ker liberalni katolicizem se je na prvo tam razodel v nesrečo za Francosko, za Evropo, pač da, za vesoljni svet, — pristavlja Segur.

Škof milgosp Forsad je bral pismo verne vdanosti, ki je imelo nad 2 milijona podpisov. Sv. Oče so poslanstvu čestitali, rekli, kako so vselej ljubili Francosko, potem pa tako-le nadaljujejo:

„Ljubi moji otroci, moje besede naj vam jasno povedo, kaj občutim v sercu. Kar vaši deželi škoduje in jo zaderžuje se Božjih blagrov vredno storiti, to so zmešane načela (zmedeni nauki). Izgovoril bom besedo in ne bom je zamolčal: kar se bojim, to niso zaverženci Pariške občine („komune“), le ti pravi peklenški vragi, ki po zemlji hodijo, ne, to ni, cesar se bojim, pač pa je ta nesrečna politika, ta katoliški liberalizem, ki je postal prava šiba za deželo. Več kakor 40krat sem že rekel in ponavljam še enkrat zavoljo ljubezni, ki jo imam do vas. Res, to je... kako se že imenuje to počenje v francoskem? italijansko imenujemo to „altalena“ (gunca)... prav; to je tisto guncanje, ki vero razdira. Ni dvomiti, da smo dolžni ljubezen skazovati in po zmožnosti delati, da pripeljemo zmotene nazaj na pravo pot; pa zato ni treba, da bi bili njih misli.“

Tukaj tedaj je že zelo dokazana točka, nadaljuje g. Segur. Namestnik Jezusa Kristusa, naj viši verski učenik, šteje katoliški liberalizem za pravo deželno šibo našega stoletja; in pomislite dobro, ljubi moji prijatli, tukaj ne gre za liberalizem brezverskih politikarjev, temuč naravnost in edino le katoliških liberalcev, to je za liberalizem kristjanov, mladih dobrih ljudi, ki imajo še vero, kateri molijo, hodijo k spovedi in sv. Obhajilu,

se z dobrimi deli pečajo in so pogosto sicer prav poštene ljudje.

Gre tukaj za liberalizem naukov, dnevnikov, bukev, časnikov, nekih bolj ali manj odličnih oseb, katerih mi ni treba imenovati, ki so si pa pri vas pridobili slavo razsvetljenih in samosvojnih duhov, ktere množica hvali, in jih občudujejo zlasti mladi ljudje, ki jim sledijo kot svojim bolj ali manj nezmotljivim občelnikom (flügel-männer).

Naj bi se vendar noben katoličan, naj bi se nihče izmed vas ne vdal zmoti, naj bi nikdo ne zapiral oči pred lučjo in ušes pred besedo učenika resnice.

Pa bote znabiti rekli, to je bil le priprost ogovor, beseda iz trenutka, ki vendar nima prav za prav naučnega znaka. Brez dvoma, pa vkljub temu imajo te slovesne besede sv. Očeta daleč segajoč pomen, ki ga ni treba dalje vertati, in so tukaj kakor za vvod, za predgovor k vradnim besedam, ki so jih govorili sv. Oče kmalo zaporedoma (namreč o drugih prilikah) katoliški mladini, kateri še prav posebno preti zgorej imenovana „deželna šiba“.

Pismo Nj. Svetosti papeža Pija IX družbi katoliške mladosti v Milanu.

6. sušca 1873 so sv. Oče zopet povzdignili glas, in sicer ta pot niso bili zadovoljni s tem, da bi bili nevarnost le memogredé in s priprostim papeškim ogovorom zaznamovali, temveč z apostoljskim pismom (breve ad hoc — za to priliko) s službenim značajem so zaznamovali katoliški, ali saj tako imenovani liberalizem. Sv. Oče ponavljajo z novo močjo že izrečeno sodbo nad liberalnimi katoličani; sledi naj celo pismo, zakaj vsaka beseda ima svojo vrednost.

„Našim ljubljanim sinovom, predsedniku in udom družbe sv. Ambrozija v Milanu.

Pij IX papež.

Ljubljani sinovi, pozdrav in apostoljski blagoslov.

V tih za Cerkev tako žalostnih časih nam je v veliko tolažbo gorečnost katoličanov, kateri previdijo preganjanje svoje vere in nevarnost svojih bratov ter se združujejo, da bi svojo vero očitneje kazali, ki se zato toliko bolj prizadevajo svoje brate nevarnosti rešiti, se z gorečnostjo posvetiti delom keršanskega usmiljenja, in kateri svojo naj večji čast stavijo v to, da se toliko terdneje nas oklenjene in naukom tega učiteljskega stola resnice, tega središa katoliške edinosti, toliko ponižneje podveržene kažejo.

To obnašanje je zares nezmotljivo znamenje otrók Cerkve. V tem je ona nepremagljiva moč edinosti, ktera sama se zamore ustavljati besnosti, prekanjenosti in derznosti sovražnikov. Zares! Kajti kdor koli natanko pre-

iskuže znak vojske zoper Cerkev, lahko sprevidi, da vse kovarstvo sovražnikovo meri na to, da se podlaga Cerkvi razdene in raztergajo vezi, ki vežejo narode s škofi in škofe v namestnikom Kristusovim. Papeža so posvetne vlade oropali, da bi mu, ker so ga podvergli tuji oblasti, manjkalo prostosti, ki je potrebna za vladanje katoliške družine. In vzrok, zakaj posebno njega napadajo, je ta, ker vedó, če je pastir vdarjen, da se čeda toliko ložej razkropi.

Pa dasiravno so otroci svetá modrejši od otrók luči, bi vendar njih prekanjenost in silovitost skor gotovo manj izdala, če bi jim mnogi, ki se katoličani imenujejo, ne podajali pomožne roke. Žalostno res, da ni brez takih, ki se zdi, da bi bili radi z našimi sovražniki sporazumljeni; prizadevajo si združiti luč in temo, pravico in strahó to krivico, in sicer s pomočjo naukov, ki jih imenujejo liberalno-katoliške in kateri, opiraje se na preškodljive načela, posvetno moč odobrujejo, če se vtika v duhovne reči, in kateri duše silijo k spoštovanju ali saj k terpnosti naj nevarniših postáv, ravno kakor bi ne bilo pisano, da nihče ne more služiti dvema gospodoma.

Ti so pa nevarnejši in nesrečnejši od očitnih sovražnikov, enkrat, ker nezapazeni in morebiti sami nevedóci njih prizadevanje podpirajo; potem pa, ker se derže na meji razločno zaverženih mnenj in si dajejo nekako veljavo poštenosti in nepokvarjenega uka, ter tako neprevidne prijatle sprave zapeljejo in poštene ljudi goljufajo, kateri bi se očitni zmoti terdno ustavili. In tako razdvojijo duhove, raztergajo edinost in slabijo moči, ktere bi združene mogli obrniti proti sovražniku.

Njih zalezovanje se bote vendar lahko ogibali, če imate pred očmi Božje svarilo: „Po njih sadu jih bote spoznali“; če zapazite, da kažejo nejevoljo zoper vse, kar razodeva naglo, popolno in brezpogojno pokoráino do določil in svaril sv. Stola, kterega zaničljivo imenujejo le „rimski dvor“; ako dalje vidite, da se njim vse njegove djanja zdé nespametne in času neprimérne, da pritikajo imé „ultramontanci“ in „jezuiti“ naj bolj vnetim in pokornim sinovom Cerkve, da se poslednjič, gnani od napuha, mislijo bolj modre mem apostoljskega Stola, kteremu je bila obljubljená posebna in večna pomoč božja.

Vi pa, ljubljene sinovi, pomislite, da tudi rimski papež, ki je namestnik Božji na zemlji, v vsem, kar zadeva vero, nravni nauk in vladanje Cerkve, on zámore reči s Kristusom: „Kdor z menoj ne zbira, ta raztresa“.

Svojo modrost stávite tedaj v brezpogojno pokoráino ter v voljno in stanovitno vdanost do Stola sv. Petra. Zakaj tako bote, navdušeni od enakega verskega duha, popolni v enakem mišljenju in v enakem nauku, tako bote vterdili edinost, ktero morate sovražnikom Cerkve nasproti staviti. Tako bote dela umiljenja, kterih ste se lotili, opravljali Bogu dopadljivo in bližnjemu v prid, ter naši po terpljenju tako britko užaljeni duši pripravljali veliko tolažilo.

K temu vam vošimo nebeško pomoč ter obilnost darov in milost od zgorej, in v znamenje svoje očetovske nagnjenosti podelimo vam, ljubljene sinovi, iz globočine serca apostoljski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru 6. sušca 1873, v 27. letu našega papeštva.

Pij IX. papež.“

K temu pristavlja Segur: „Ali je mogoče razločnice govoriti, prašam vsacega mislečega človeka? In kako more po vsem tem katoličan prostomišljak ostati?“

Beseda staršem za novo leto.

Naslednji premislek nam je bil izročén vlani za novo leto, ker se je bil pa zakasnil in so okolišine še enake, naj ga prinese zdaj „Danica“ ob enaki priliki. Bridki so dnevi, v kterih živimo, težavni so časi, in nismo se nadjali, da bodo tako hitro nastopili. Kristjani verujemo po tem minljivem življenju v večno. V spominu imamo besede Gospodove: „Iščite naj poprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo priverženo.“ Da si dušno zveličanje zagotovimo, to toraj mora vaelej biti naša prva in naj večja skerb, če prav imamo z vsakdanjimi rečmi opraviti, ki nas na večno misliti zadržujejo. Mašništvo, od Boga postavljeno, da človeštvu za večno zveličanje posreduje, je tudi vernim katolikom naj svetejši stan; duhoven je naj potrebniši vodnik in svetovalec in dušni zdravnik. Pa ravno v naši dobi se naj bolj na to dela, da bi se duhovski vpliv do ljudstva vtisnil in potlačil. Prosta beseda duhovnova je večstransko več ali manj zadrževana, njegov vpliv se od liberalstva kerči po mnogoterih potih. Kaj bo z mladino, ki odrašča pri tolikih zanikarnih izgledih in še dostikrat pod škodljivim vplivom?

Keršanski starši, vašim otrokom in vaši hiši vas je Bog postavil kakor namestne duhovne in učitelje. To duhovno službo pri svojih otrocih ste ondaj opravljali, ko ste jim, ki so stopili v leta zavednosti, tako priserčno pravili od Boga in Božjih reči; ko ste jih učili moliti in ste jih seboj v cerkev vodili; ko ste jih božični praznik peljali k jaslicam in véliki petek k Božjemu grobu, kjer so z vami poljubovali znamenja Jezusovih presvetih rán. Ako ste svojo službo dobro opravljali, storili ste svojo dolžnost, storili veliko dobrega, sadili ste otrokom za življenje in za večnost velik blagoslov, ki je več vreden, kot velike posestva ali lepo premoženje. Vedite pa tudi, da ste sami zavezani toliko več storiti za otroško lepo in keršansko odrejo, kolikor bolj so duhovni zadrževani vam v tem pomagati. Kar otrok v domači hiši vidi in z vami dela, to se mu globokeje vtisne v serce, kot kar pozneje vidi in sliši v šoli, v cerkvi, v družini. Ali bo mar skor pozabil moliti, ako je v domači hiši z očetom in materjo vsak dan zvesto in lepo molil? Ali bo Božjo službo zanemarjal, ako je poprej s starši v cerkev hodil in zraven njih verno molil? Ali se bo prederznil smertni greh storiti, ki ste ga mu vi tolikrat grajali?

Nasprotno pa, kaj menite, ali bo veliko izdalo opominjevanje duhovna, da naj otrok vsak dan moli, gotovo ob dnevih Gospodovih redno v cerkev hodi, ss. zakramente rad prejema itd., ako ne vidi doma staršev moliti, ako vidi očeta namesto v cerkev v gostilnico z hajati, in mater doma kakor ob delavnikih počenjati in delati brez ozira na nedeljo? Ali ne popači to mladega serca in ali ne ostrupi njegove vere, ko vidi, da duhoven uči otroka tako, starši pa drugače delajo? Veljava staršev je navadno zdatniša od vsake druge, in toraj njih slabi zgledi potegnejo otroke za saboj.

Če ima pa otrok lep keršansk izgled od mladosti pri svojih starših, utegne sicer ljulika lahkomišljenosti na potovanju, v šolah, v vojaški službi itd. njegovo keršansko vero nekoliko oslabiti; pa globoko vsajeno keršansko jedro vendar še kalí in velikrat pozneje sad rodi, ko bi človek mislil, da je vse zgubljeno. Podoba bogaboječe matere, spomin bogoljubnega očeta, ko sta že davno obledela, se zopet živo pokaže in zbudi vera in pobožnost prvih lét, ki je osrečevala nekdanjo lepo serce. „Je vendar res, kar so mi pa lahkomišljeni tovarši hotli iz glave izbiti, res je, da je le keršanstvo naša sreča,

da je Bog v nebesih, in na zemlji ni prave sreče in blagra, razun v pokoršini do Boga in njegovih zapoved“, — tako se spametuje človek. Glejte starši, to je blagoslov, ki ga za vami dedvajo vaši otroci in vnuki in še naprej, ako imajo od vas zdaj bogoljuben zgled, koristen poduk, potrebno svarilo; to je delež vaših otrok za vami, ki je boljši od vsakega denara in bogastva za vse njih žive dni.

Keršanski starši, čujte, molite! Čujte nad otroci, molite za-nje. Molitev je naj boljši pomoček za pridobitev nebeške moči in milosti, da obvarujete sebe in otroke, za ktere bo treba kdaj oster odgovor dajati prepravičnemu Sodniku, — da jih obvarujete naj večje in naj hujše nesreče, da ne zgubé svoje svete vere.

P. Karol Antonievič.

(Dalje.)

Hasnov.to je bilo delovanje očetov iz Jezusove družbe tudi v Roznovu, Korzenji in Tropiu, kjer je bival pred veliko stoletji pobožni samostanik Svirard. Kakor se je njih blagodelno poslanje tukaj v Tropiu obneslo, nam zopet prav mikavno in spodbudno P. Antonievič sam popisuje: „Pri prvem jutranjem pozdravu gozdnih tic se napotim v cerkev, da se pred podobo svetega samotnika, ki je varh tega kraja, njemu v varstvo izročim. Svoje pridige smo začeli v petek. Ljudstvo, ki nas je s prošnjami sem privedlo, je bilo mnogo številno in je zvesto ostalo do zadnjega dne. V nedeljo je bil dvojni odpustek, škapulirja in sv. Svirarda. Mnogi ljudstva z banderi, pobožne pesmi pojoče, so se prednji večer zbrale iz daljnih in bližnjih krajev.

Mati Božja je blagosloвила ta dan z naj lepšim vremenom. Tisoč in tisoč ljudi je pozdravljalo vzhajajoče solnce, potem so se gnjetli v cerkev molit Solnce vse pravice, ki se je poblešno skrivalo v podobo kruha na altarju. Sveti hram ni mogel vseh obseči in torej so peli pa v veliki cerkvi, ktere obok je sinje nebo. Vse sploh se je vidilo veselje, zaupanje in pobožnost. Po duhovnem opravilu je šel sprevod v naj lepšem redu med zvonjenjem in petjem litani v kapelo sv. Svirarda. Stoji pa ta kapela na mogočni skali, je globoka votlina, v kateri je po sporočilu sv. Svirard prebival. Sredi prostorne kapele je altar, na katerem stoji lepa iz lesa zrezljana podoba svetnikova. Nekoliko od kapele izvira iz terdega kamenja studenec, vir sv. Svirarda imenovan. Mnogo čudovitih ozdravljenj, posebno pri očesnih boleznih je ta voda učinila. Po poti, ki se je vila ob kraju potoka, je šla vsa ta ljudska množica, nad deset tisoč ljudi, ki je sula proti gozdu. Solnce ga je osvetljevalo, razne nastave so v zraku vihrale, glasovi, ki so k Bogu klicali, so doneli po vsej okolici, ktere je odbijal in ponavljal odmev med skalami. Prišli smo do kapele, ljudstvo se je v gozdu porazdelilo in vrédilo. Star bernardinec prične slovesno opravilo. Po „Credo“ se vstopim na kamen blizo kapelskih vrat, da bom govoril, in Bog mi je dal tako močan glas, da so se na verhu nasprotnega hriba, ki je od kapele po globokem udoru ločen, vse besede razumljivo čule. Z molitvijo k sv. Svirardu sem končal govor; potem sedem na štor posekane jelke in spovedujem z drugimi vred do konca maše. Med pridigo je sijalo solnce skozi temnikaste jelke v kapelo in s čarovnim svitom oblivalo podobo sv. Svirarda. Bela oprava kmetov se je razločevala od temnih jelk, kakor bi bila dva gozda, en bel živ, in nad njim en temen zelen, v zrak se spenjajoč. In kako ginljivo je bilo pri svetem spremenjenju, ko je zvonček angeljskim glasovom enako ljudstvu veleval: „Glej, naš

Bog na zemljo doli prihaja!“ Pri tej velevi se je zdelo, da se gozd oživlja; šumenje, molitev, jokanje, zdiho vanje ljudstva, ki se je pred Bogom v ponižnosti klanjalo, se je glasilo okoli in okoli in se napósled zgubilo v globoko tihoto, ktero je pretergal le mašnikov glas, kadar je „Pater noster“ zapél. Sveta maša je bila končana in vernili smo se v tistem redu.“

Zdaj bomo pa eno rekli, se vé, da med oklepoma. Če nekoliko pomislimo delovanje teh mož in pa prerjenje ljudstva, ne moremo si kaj, da bi ne prašali in sicer gledé misijonarjev: Kdo dela za pravi blagor ljudstva v telesnem in duhovnem oziru bolj zvesto, bolj odkritoserčno — ali taki možje, kakor so tukaj n. pr. jezuiti, ki vse svoje moči obému blagru darujejo, ki od nikogar plačila ne zahtevajo, ker ga od Boga pričakujejo; ali pa taki vekači, ki tudi pravijo, da za narod delajo, kadar ga peharijo, sieparijo, žulijo? Ali to so narodnjaki, ki v enomer vekajo, da čejo ljudstvo presvetliti, podučiti, civilizirati; pa ga izneverjajo? Ali se ne pravi to spodbijati narodni steber, spodkopovati narodno podlago, če napadajo narodno vero, brez ktere noben narod na sveta obstati ne more: Versko prepričanje je bery, po kateri narod hodi. Kako zloben mora biti ta, ki mu jo podéra! Vzemite komu vse časno dobro, pustite mu vero — on ostane človek; pa dajte komu vse na svetu, vzemite mu vero — in on postane živina. To je zgodovinska resnica, ki jo vsi advokati in doktorji ne overžejo. Učenjaki pa, ki se prederznejo sv. resnico po svoje prekovati, ne zabredejo le v očitne zmote, ampak tudi pred vsem umnim svetom sami sebe na smeh postavijo. In gledé ljudstva naj smemo prašati: Ali ni zares obhajalo narodnega praznika, praznika narodne prosvete in omike svečani dan narodnega omlajenja? Tukaj se je skazalo, kdo je pervak, kdo oče ljudstva in kdo njegov dobrotnik. Pokazalo se je pa tudi, kako lažljivo je govorjenje, kako nesramno obrekovanje, in kako hudobno in pošastno natolcevanje, da jezuiti so nevarni. Komur že kri zavrè pri besedi jezuit, da se togoti kakor španjski junec, če vidi kaj rudečega, tako človeče je sprideno in spačeno — a planta pedis usque ad verticem — tako, da vse okuži, koderkoli se plazi.

(Dalje sledi.)

Altar v katoliški cerkvi.

(Dalje.)

4. Tudi zastran lege ali kraja, kjer imajo stati altarji, imamo cerkveno določilo. Stati ima altar v katoliški cerkvi na vzvišenem kraju. Dve, tri in kjer to ni mogoče, mora vsaj ena stopnjica peljati do altarja. Pri velikem altarji smejo biti tudi več kot 3 stopnjice. Verhna stopinja, na kateri med sv. daritvijo stoji mašnik, mora biti jako prostorna, široka kake 4 čevlje, da pri poklekovanji čez ne podersne noga. Tudi morajo biti altarne stopnjice ob strauh proste, ne vzdane v kak zid; in vsaj veliki altar bi moral biti tako postavljen, da se zamore iti krog in krog njega, ker pri obredu posvečevanja altarja pravi Pont. Kom.: „Pontifex circum septies tabulam Altaris.“

5. Kar se tiče števila altarjev, je res, da so že od nekda po cerkvah postavljali tudi po več altarjev, ali preveč in nepotrebnih altarjev v eni cerkvi ni nikoli poterdila sv. Cerkev. Ze za časa Karola Velikega je izrekel nek cerkveni zbor: „Altaria superfina per ecclesias parochiales omnino tollantur, cum singulis ecclesiis non conventualibus ad plus tria sufficient.“ Tudi po določilih sv. Karola Boromeja naj bi navadne cerkve imele le po tri altarje. V novejših časih so jeli po cerkvah

jako pomnoževati število altarjev in velikrat brez potrebe Bolje bi bilo, da bi stalo v cerkvi le toliko altarjev, kolikor jih je neogibno potrebnih in naj bi ti bili lepši, čedniši. Nepotrebni altarji napravljajo nepotrebne stroške in jemljejo prostor, kterega večidel manjka po vseh farnih cerkvah na deželi.

6. Tudi je ukazala sv. Cerkev gledati, da se ne poškodvajo altarji, ali da ne zgubé celo blagoslova. Teda je paziti, da se pri kakem popraviljanji altarja ali snaženji ne vtare ali ne odpre pokrovec, s katerim so zadelani sv. ostanki svetnikov, — ali da se verhna maziljena plošča ne zlomi, ne vtare, da se ji ne odkruši kak vogal z vdelanim znamenjem sv. križa vred, — ali da se verhna posvečena plošča ne odterga od spodnjega zidú, ker vsled vsega tega je altar „eksekriřan“, zgubi posvetitev. Kako zoperno je gledati v kaki cerkvi, kjer pri altarjih od. kaj popravljajo, ako delavci, zidarji, cerkovnik kar z debelimi škornji teptajo in stopajo na golo in posvečeno altarno ploščo. Kaj tacega bi se ne smelo nikoli zgoditi, in „si Altare ascendendum sit, calcei vel crepidae sunt exuendae, et Altaris mensa panno vel coronis est tegenda,“ pravi Ornat. eccl. cap. 50.

Po cerkvenih pravilih bi moral biti tudi vsaki altar ločen od ljudstva po posebni ograji. „Deceret quidem quodlibet Altare, praesertim si in capella aliqua, quae janua caret, collocatum sit, sepire et munire clatro ferreo.“ (Ornat. eccl. cap. 55.) Stare cerkvene določila so celó ukazovale, da ima biti altar posebno med sv. mašo ob stranéh zadelan s pregrinjali. To dandanes ni več ukazano, pač pa je vsaj na to gledati, da bi se altarji, če je moč, ne postavljali na take kraje, kjer ljudstvo mašnika med sv. daritvijo od obéh strani obdaja in mu naravnost v obraz gleda, kar je zoperno in rado moti.

7. Kar slednjé zadeva olepšavo altarjev in razne priprave za altarje, je cerkveno pravilo, da ima biti altar med sv. mašo pokrit s tremi platnenimi pertovi, kterih vsaj verhni mora menzo pokrivati po vsi dolžini in širokosti. Kjer vso skerb za cerkev prepusté cerkovniku, tam on rad premalo stori, ali pa tudi preveč; ali ni treh pertov, ali pa je cerkovnik prelén, da bi o posebnih dnéh verhaega proč uzel in družega razgernil in torej kar še četrtega ali celo še petega pogerne čez prejšnje, da mnogokrat spredej eden spod družega gleda. — Speljavati lesene ali mezingaste okvire po robovih altarjevih ni cerkveno, ker Caerem. Episc. pravi: „Nullae coronides lignae vel ex aurichalco circa Altaris angulos ducantur.“ — Križ na altarji mora biti tako napravljen, da više seže kot svečniki s svečami in da ga vidi med sv. mašo tudi ljudstvo po cerkvi. — Med svečniki je prostor za ss. podobe, za ss. relikvije in za cvetlice. Posode s cveticami na altar postavljati med svečnike je privoljeno, ker Caerem. Episc. pravi: „Vascula cum flosculis, frondibusque odoriferis seu serico contextis studiose ornata adhiberi poterunt.“ Vidimo, da to privoljenje veljá le od pravih, rastečih, natornih cvetic in pa od tacih, ki so umetno narejene iz svilnatega blaga. Najdemo pa časih po altarjih cvetlic, da bi veliko boljše in lepše bilo, ko bi jih ne bilo nič, namreč velikanske marogaste papirnate šope ali celo lesene. V nekterih krajih celo svetnikom na glavo pokladajo šopov in venčev in jim jih v roke vtikujejo, ali na roko navezujejo. Naj bi se tako skušalo odpraviti; ni cerkveno. Lepo je pa in privoljeno, kjer zamorejo ob nedeljah in praznikih ozališati altar s pravimi, rastečimi cveticami ali z natornim zelenjem. Bral sem, da so po mnogih katoliških občinah na Angleškem ustanovljene družbe deklét, kterih namen je skerbeti, da je véliki altar vsako nedeljo ozališan s pravimi cveticami in zelenjem.

(Konec nastl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Božičnica v hiralnici in pri rokodelskih pomočnikih. Škofova pridiga zadnji dan leta.) V god nedolžnih otročičev zvečer je bila Vincencijeva družba v novi hiralnici sv. Jožefa napravila kaj prijetno in koristno božično veselico, katero so s pričujočnostjo počastili milgosp. škof, deželni poglavar, mestni gospod župan in druga znamenita gospôda. Milgosp. škof in družbeni predsednik dr. Gogola sta povzdignila veselico s primérnimi govori o Vincencijevih družbah in o ubožnosti. Mladina pa je družbo razveseljevala z lepim petjem. Obdarovanih je bilo blizo 30 dečkov z obleko in drugimi rečmi — vse iz dobrotnih rok, zlasti iz neke neimenovane, kterim vsim Bog povérni tisučerno njih velikodušnost! Eden ljubljanskih trgovcev je podaril družbi raznoterih reči za božične veselice, ktere ste o tej priliki dvé mali gospodičini gospôdi prodajali kakor na „bazaru“ (teržišču) ter ste izkupili zopet okoli 80 gl., kakor slišimo, in vse to pride zopet ubožnim v korist.

Novega leta večer pa so imeli gospôdje rokodelski pomočniki svojo letno, prav veselo božičnico s petjem, deklamacijami in budno smešnim igrakazom. Pričeli so bili božičnico milostni gospod knez in škof z daljšim govorom, v katerem so z ozirom na cerkveno leto in sv. Jožefa hvalili in oserčevali pošteni rokodelski stan. Velika je bila množica pričujočih in prav dobro so se obnašali. Poštenje takim rokodelcem! Hvala gospodom, ki jim pomčé skazujejo, da se čedno olikujejo za potrebe sedanjega in prihodnjega življenja!

Na starega leta večer so v stolnici sv. Nikolaja pridigali milostni škof dr. Janez Krizostom. Eden poslušavcev nam je izročil naslednje verstice o njih govoru:

Pomenljivo je bilo, ko stopijo duhovni višji pastir na leco, krog ktere je bila natlačena množica poslušalcev zbrana, kajti počil je bil glas, da bodo zadnji dan leta milg. knezoškof imeli sklepni govor. — Izvolili so izrek iz 35. psalma: „Kaj je človek, da se ga spominjaš?“ — ter so temelito dokazali cilj in konec od Boga vstvarjenega človeka. Spodbijali so mnenje brezvrčev, ki hudobno kvasijo, da se je svet po naključbi sam od sebe ali iz družih stvari naredil, in dokazali so, da je Bog človeka vstvaril in ga postavil kralja nad vse stvari, ktere amé in mora rabiti za rodje, da doseže edini cilj in konec svojega izveličanja. Pojasnili so, da je človek v resnici kralj vseh stvari, gledé duše, ki bo na unem svetu vekomaj živela, in gledé telesa, ki ga bo obudil k novemu življenju On, ki je pervak vstajenja, ki pravi, da je sam „vstajenje“, in té prednosti nima nobena druga stvar. Obžalovali so, da veliko ljudi, in posebno tudi izmed mladine, zgreši in zapusti svoj cilj, ki se enako napuhjenim angeljem povzdigujejo čez Boga in čez stvari, sebe in stvari za bogove stavijo, išejo nebés v stvaréh, pa namesto nebés le puhlost, praznoto in grenkobo najdejo, ker ne išejo nebés tam, kjer so v resnici. Kristus molči k mnogoterim napakam, toda nastopil bo čas, da bo grozovito spregovoril in v pričo svojih nebeških porotnikov izrekel sodbo čez nje. Večkrat je torkal na serca z blagrom in z nesrečami, in prosil je, da naj bi mu odperli; pa velikrat smo mu vstop odrekli. Prav ginljivo so sklenili: O Jezus, priverži z vezmi svoje ljubezni nas in vse tiste, ki se bodo prihodnje leto iz tega sveta ločili, da se bodo tebe oklenili, in jih boš potegnil k sebi v nebesa.

Iz Šentvida nad Ljubljano. (Cerkveno petje.) Ker se je začelo tako veselo in splošno gibanje v naši domovini o cerkvenem petji, ker se je že mnogo govorilo

in pisalo o tem, kako bi se dalo cerkveno petje in oziroma tudi orgljanje zboljšati in na pravi cerkveni podlagi vstanoviti, naj sprožim tudi to željo, da bi povsodi, kjerkoli imajo dobre pevske moči — in tacih krajev pri nas na Slovenskem ni malo — poprijeli se prav odločno pravega cerkvenega petja in orgljanja, in naj bi o svojem časi tudi poročali, kaj so peli in orgljali. Tako bi mlačni in merzli postali goreči in serčni; leni pa, ki le pravijo: bomo že, bomo že, bi se vneli za to prelepo umetnost na cerkvenem glasbinem polji.

Pri nas na našem malem cerkvenem koru smo letos na sveti večer in potem na sveti božični praznik slišali le petje v pravem cerkvenem duhu in ravno tako orgljanje.

Na sveti večer po zahvalni pesmi, ta čas ko so se gg. duhovni v zakristiji pripravljali za sv. mašo, so na koru zapeli prav staro pa vravnano božično: „Narodil *) se Božji Sin, radujmo se“. To je kaj prijetna božičnica starega cerkvenega duha.

„Tantum ergo“ je bil od Jos. Gr. Zangl-na in „Missa brevis“ od J. B. Moliton-a; za vlogi pa graduale: „Tecum principium in die virtutis tuae“ in Offertorium „Hodie nobis coelorum Rex“ od J. B. Benz-a. — Petje je bilo pravilno, posebno nam je všeč bil graduale in „Agnus Dei“; to dvoje so peli brez spremljevanja z orgljami. — Pri veliki maši so kaj lepo peli koralni „Tantum ergo“, in popoldne lepe, s koralnimi melodijami primérno vpletene latinske litanije. Pevcev je bilo osem, in sicer 1 sopran, 3 alti (mali dečki), 2 tenora, in 2 basa.

Orgljanje je bilo, kakor navadno, le cerkveno, zlasti pri veliki maši edino le cerkvene skladbe od raznih umetnikov iz 15. in 16. stoletja. Znano je, da hvala za orgljanje in petje gre zlasti našemu znanemu slikarju g. Miroslavu Tomcu, ki zdaj orglja in petje vravnava. Bog ohrani pevcem stanovitnost in dobro voljo, da bi peli le take skladbe in pesmi, ki so cerkve vredne, Bogu na čast in v spodbudo vernemu ljudstvu.

Iz Adrijanopelna. (*Šolsko in misijonsko sporočilo mašnikov vstajenja Jezusa Kristusa.*) Minulo leto bo ostalo znamenito v zgodovini našega vstava. Odpustivši latinske rejence, ki so letno odgojnino plačevali, smo se pečali samo z odgojo bulgarskih otrok. Ti otroci so revni in tedaj v vsih potrebah nam pripušeni; šteti smo mogli do zdaj tudi le na pomoč blagih dobrotnikov, in hvala Bogu, nismo se motili v svojem zaupanju.

Vsled nehanja latinske šole se je, se vé, tudi glavno število učencev znižalo: zato si je pa bulgarska šola dobro opomogla, kar se tiče obiskovanja šole in tudi gledé na njeno sedanjo vravnavo.

Leta 1874 5 smo imeli 58 učencev in to število je narastlo lani na 68. V notranji šoli jih je bilo predlansko leto 30, in njih število se je minulo leto zvišalo na 44; med temi jih 5 plačuje.

Poleg navadnih predmetov, ki se navadno učé v rednih vstavih, v naši bulgarski šoli tudi skerbimo za živeče jezike; francosčina se podučuje v vsih razredih po eno uro na dan, da se vsak učenec dokončavši gimnazijo izuri v tem jeziku. Tudi nemščina, ki na Jutrovem dan na dan prihaja bolj koristna in potrebna, je med našimi šolskimi nauki.

Z vstanovljenjem semenišča je naša šola dovršena in je pglavitni vstav bulgarsko-zedinjene cerkve. Pošiljajo nam otroke iz mnogih in zelo oddaljenih krajev

*) Nekoliko čuden tekst! Naj se gleda tudi na besede, da so v domačem duhu in poslušavcem prebavljive! potlej je upati sadú.

Macedonije in Tracije, kakor tudi iz več mést tistih krajev, n. pr. iz Kasanlik-a, Haskenj-a in iz Kustedil-a.

Naj veče veselje nam je pa to, da še razkolniki nam svoje otroke izročujejo, dasiravno jim óitno povemo, da se vseskozi katoliško odgojujejo. Brez vsaktere sile od naše strani se spreobračajo razkolniški otroci po poduku in dobrem zgledu katoliških učencev kar sami od sebe. Večkrat starši res nekoliko nasprotujejo tem spreobračanjem, pa namesto da bi to kljubovanje škodovalo, še le pripomore k razširjanju resnice.

V duhovnem oziru so tudi šolske poskušnje pokazale dober vspéh in so sploh priča, da se učenci za poduk čversto prizadevajo in so dobro napredovali. 12. julija, teden po poskušnji, smo razdelili darila, to leto na tihem brez posebne slovesnosti zaradi političkih homatij. Izmed 55 učencev, ki so bili pri poskušnji, jih je bilo 7 obdarovanih in 10 pohvaljenih.

To leto se prične tretji gimnazijski razred; peti pro-gimnazijski razred bomo tudi ohranili z nekaterimi učenci. Letos smo napravili 6 šolskih sób; 2 bomo imeli za začetne šole, 2 za gimnazijo in 2 za pro-gimnazijo. Poleg tega ima naš vstav tudi 2 kabineta za naravoslovne véde, enega namreč za naravoslovje, enega za fiziko in kemijo, ter prostorno dvorano za godbo in petje. Tudi naša bukvarnica za učence in učenike v vstavu in v semenišču se je zelo pomnožila.

S pomočjo dobrote Božje in po blagoslovu namestnika Kristusovega na zemlji je naš vstav ob koncu minulega šolskega leta, kakor smo že omenili, dosegel že davno zaželeni namen; pričeli smo namreč duhovsko semenišče za Bulgare, zakaj štirje naših naj starejših učencev (trije iz Tracije in eden iz Macedonije) so sklenili postati mašniki. Že davno smo opazovali poklic tih štirih mladenčev za duhovski stan in smo tedaj pričakovali od njih zdaj storjeni sklep. Ker pa še niso dosti terdni v latinščini, se bo prvo semeniško leto porabilo zlasti za nauk v tem jeziku, da se bodo pozneje z boljim vspehom zamogli dalje učiti. Stanujejo v posebni, od drugih poslopij ločeni hiši, in se v vsem odgojujejo tako, kakor po drugih duhovskih semeniših v Evropi.

Še drugo tolažbo, po kateri smo tudi že dolgo hrepeneli, smo v minulem letu pervikrat dosegli, da smo namreč s fajmoštri katoliškega zedinjenja obhajali duhovne vaje.

Te svete vaje smo opravljali v postu; vdeležili so se jih trije mašniki, en dijakon in eden naših neduhovnih bratov, ki je bil ravno končal novinstvo (novicijat). Slaboten je sicer ta začetek, pa vendar tako velika in važna novost na Jutru, da se zato moramo srečne šteti. Posebno znamenito je pri tem tudi še, da se je neki oče s svojim sinom vdeležil tih duhovnih vaj. Oče, ki je po spreobrnjenji (iz razkolništva) postal mašnik, je fajmošter, sin je pa ravno omenjeni neduhovni brat našega reda. Pozneje, že v počitnicah, je prišel še en fajmošter duhovne vaje opravljat, ker v svojo žalost ni mogel priti k njim v postu. (Konec nast.)

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XXII.

Sv. poslanje v Šentjurji na Štajerskem.

od 15.—24. prosenca 1871.

Pervi izlet iz Repenj l. 1871 nam je bil na Štajersko mesca prosenca. Debel sneg je pokrival gorenjsko lepo stran in občuten mraz je preveval hrib in dol, sosebno 14. prosenca pri odpotvi naši v Šentjurji. Komaj je človek roke in noge čutil na vozu, škripalo je pod

snemi kakor v nar hujem mrazu prve zime. Tedaj smo bili veseli, da smo složno v toplem vlaku si mogli po volji noge stegniti. O. Starè, ki je prvič iz Repenj šel na poslanje, je nama z o. Doljakom po poti s svojo veselostjo dolgočasno vožnjo kratil. Ravno z mrakom smo prišli v Šentjuri, kjer je pod nogami škripalo kakor na Kranjskem, po cesti in stezah polzelo, da si človek ni bil nobene stopinje svest.

To bo pač žalosten misijon, bi si bil kdo mislil. Kdo si bo pač upal pri taki polzki poti, pri toliki zimi k župni cerkvi? Štajerci, ženske in otroci, so vsi skorej letinsko oblečeni. In v temi k 6. maši — kdo oddaljenih pojde?

A jako bi se bil zmotil, ki bi bil tako sodil Šentjurčane in Šentjurčanke. Vse je prišlo, in to ne le zjutraj, tudi ob desetih in popoldne je bila cerkev, iz ktere so zavoljo večega prostora klopi djali, polna domačih. Vse se je terlo v svetišči šentjurskem o milostnem času svetega poslanja, celo ptuji so od vsih bližnjih krajev tako pritiskali k govorom, da so se v resnici ljudje komaj gibati mogli po cerkvi.

Pri stanovskih podukih je bilo posebno veliko ljudstva in vidilo se je, da je Štajercem naš način misijona prav dopadel. Koj so hotli po skončanem šentjurskem misijonu imeti ljudje misijon v Vojniku, v Dramljah. Župnika iz Dramelj so tako nadlegovali, da jim je z lece slovesno obljubil: tudi on hoče prositi sv. misijona, kar je zares tudi storil.

Da pobožni ženski spol po Štajerskom rad Božjo besedo posluša in k spovedi hodi, mi je bilo že davno znano, da bi pa moški, sosebno mladenči, tako goreči bili, ne bi bil verjel, ko bi tega sam v Šentjurji ne bil vidil. Moški so stali pri spovednicah kakor stene, v nar lepšem redu do zadnjega. Veliko smo jih mogli pri vsem tem pa še doma med govori spovedati, kajti niso mogli nekteri nikakor na versto priti. P. Stare je sosebno veliko storil, če ni v cerkvi, je pa doma spovedoval možake, mladenče in Nikodeme.

Predzadnji dan sv. poslanja pa sami knezovladika k svojim ovčicam pogledat pridejo. Perva pot jim je bila v cerkev govor poslušat, druga popoldne v spovednico. Lepšega pač ni v čedi, kakor kedar viši pastir sam svoje ovčice na pašo pelje. Kar je ran cega Slomšeka v ljudstvu nepozabljivega storilo, je bilo to, da je tolikanj rad z mitro na glavi in s pastirsko svojo palico v roki svojo čedo povsed nagovarjal, se v vsaki duhovnji v spovednico vsedal. Kako je bilo torej šentjursko ljudstvo veselo svojega vladika viditi v spovednici, od svojega višega pastirja zveličanske nauke sprejemati. Komaj je prišel in ga je ljudstvo vidilo pred oltarjem govor poslušati, je bilo že zanj vneto. Ko se jim na leci reče, glejte ljubezen svojega višega pastirja do vas — prišli so k vam, ker vas radi imajo, k svojim ovčicam na misijon. In kakor bi bil pokojni Slomšek pred njimi, jih je jok zagnal. Popoldne pa je bila silna gaječa okoli škofove spovednice, ter se ljudstvo okoli stoječe, bojé se za svoj prostor, ni hotlo, ne moglo v svojo škodo v mesta ganiti, ne na levo ne na desno, ne nazaj ne naprej. Vladika so se terdno držali reda sv. poslanja: poslušali so govore, spovedovali ko zadnji duhovnov do osmih zvečer. Veseli so bili pri večerji, prašali, kedaj naj mašujejo drugo jutro. Prevzamejo župnikovo mašo ob 6 zjutraj in celo sv. Obhajilo bi bili radi svojim ovčicam deliti, ko bi koj po maši z blagoslovom ne bilo govora. Po govoru zajuterkujejo, grejo zopet v spovednico in nenehoma spovedujejo do sklepa sv. maše, ki je bila zadnja pred blagoslovljenjem misijonskega križa.

O polni enajstih jih čakamo v župnem domu, da nam misijonski križ blagoslové. Ker niso imeli seboj

mitre, so celjski opat svojo v Šentjuri poslali, ktere pa nečejo več djati na glavo, ko jo je njih viši pastir na glavi imel, temuč so jo poklonili župniku šentjurskemu g. Hašniku v spomin na sklep misijona. Tako je tudi to sv. poslanje še tudi iz té strani imenitno postalo: ima namreč zdaj Šentjuri mitro, pa brez glave, na katero bi se smela devati. Čez nekoliko časa se zasliši hoja po stopnicah šentjurske župne hiše: vladika grejo, spremljani od svojih dostojanstvenikov. — Lepo jih je bilo viditi v vladikovi opravi, z mitro na glavi, s pastirsko palico v rokah. Resnobno-prijazno stopa viši pastir sredi svojih duhovnov, proti misijonskemu križu. Vstavi se pred lepo razpelo, moli in peva obredne molitve in blagoslovi misijonski križ. Ljudstvo gleda veselo začudeno svojega pastirja molijočega, blagoslovljajočega. Vzdigne se križ, kterege mladenči nesó. O svetičnem sprevedu se sliši milozvučni glas priterkavajočih zvonov, pevkinj in duhovnov. Nosi se zastava slavna, strodavna, zmagnosna: sv. križ, kraljevo znamenje, nebeški ključ, na svoje me-to. Pogled lep, veličasten, pa tudi mil, da človeka solza posili. O. Stare je jokal pri tem pogledu vpričo ljudstva brezmnožnega, tako, da si je obraz z obema rokama mogel zakrivati. — Križ je postavljen, sklepni govor je na versti. Kdo ga je imel? Knez vladika sami. V lepem, prostem govoru opominja viši pastir svojo čedo, da naj se po zaslišanih naukih sv. Cerkve derži resnic sv. vere katoliške, misijonskih opominov, v kterih naj do konca stanovitno ostane. Slednjič zahvaljuje očete misijonarje sam v imenu župnikovem in ovčic samih, za naš trud, dá potem papežev blagoslov, in z zahvaljeno pesmijo dokončá sv. poslanje v Šentjurji.

Po blagoslovljenih križčikih in svetinjah in po danem višnjevem škapulirji, se začne veseli obed. Vladika je prijazen, ljub kakor oče, sredi svoje ljubljene družince. Pričujejo je bil župnik iz Dramelj, kterege so ovčice prav naganjale za sv. misijon. V šali ga vprašam, ki je poleg mene sedel: no g. župnik, kdaj bo pa pri Vas misijon? Vaši ljudje so me vprašali, če bo res precej po šentjurskem. Jaz jim nisem vedil druzega odgovoriti, ko da nič ne vém. Rekli so mi, da ste ga na leci že oznanili. — Res je, obljubil sem ga jim, in da bom prosil zanj. — Nu, g. fajmošter, zdaj je priložnost, govorite, povzame vladika, ki je z drugim govoril in vendar mojo šalo poslušal. — Res, prosim misijona, zapišite me za 1. 1872 meseca maja! In jaz pridem tudi k Vam, pristavi vladika, na misijon, kakor sem prišel v Šentjuri zdaj. — Družba vsa vesela nazdravlja na to vladiku in župniku. Zdaj pa se vzdigne domači župnik in izreče zdravico knezu v slovenskem jeziku. In vladika o govori slovenski, v lepi besedi se zahvali za zdravico, še enkrat nam, potem župniku in sledujoč vsem gospodom, ki so pomagali v sv. poslanji. — Potem, naprošeni od nekterih, grejo še enkrat v spovednico in nazadnje pred odhodom nas prav vijudno, očetovsko pozdravijo, nas v Maribor na počitnice povabijo ter se med slovesnim priterkavanjem z župnikom na sanéh odpeljejo na kolodvor. Spoznal sem v šentjurskem misijonu lavantinskega škofa, čislam moža v njem, vnetega za blagor ovčic svojih, škofa po volji Božji — tega porok nar večí so mi besede njegove pred župnikom: današnji dan je bil eden naj veselejših mojih dni. — Veseli, navdušeni smo tudi mi zapustili ozdravljeni Šentjuri.

Marijin poslanec.

Grozovito preganjanje je terpela katoliška vera na Angleškem. Neki škof preoblečen v kmetovsko obliko hodi po škotskih gorah. Huda nevihta ga vjame, in

stopi v neko kmetiško bajto, ter prosi prenočišča. Gostoljubno je bil sprejēt; hišna gospodinja, ktera se je zdela biti vdova, ukaže svojim sinovom, naj vse pripravijo, kar zahteva gostoljubnost, in kmalo je bila večerja napravljena. Toda o verakih rečeh niso hotli ne ptujic ne domači nič spregovoriti; vendar je škof zapazil, da tare neka britkost dobro družino.

Čez nekoliko časa ostane škof sam s hišno gospodinjjo, in tedaj sklene zvedeti skrivnost o žalostni osodi, ki vznemirja hišne prebivalce. — Vi ste silo dobrotljivi, pravi on, pa zdi se mi, da vas teži neka otožnost. — Oh! prav sodite, mu odverne stara ženica; tukaj v tej hiši, ravno v bližnji sobi leži moj mož v silnih bolečinah na smertni postelji. Že samo to je velika nesreča; pa zraven te je druga, še večji. Ubogi terpin vedno terdi, da ne bo še umerl, in se ne vé pripravljati k tej vse odločilni stopinji. — Bi ga li smel obiskati? vpraša škof, kteremu se odpira prilika k dobremu delu. Prosim, stopite k njemu, odgovori stara žena, in zdajci pelje škofa k bolniku. — Precej spozná, da bo začel bolnik umirati, in da le stopinjo ima še do večnosti. Tako je bil oslabeled, da ni mogel več slišati in razumeti njegovih prizorov. Vendar mu škof govori in ga nagiba k vdanosti v voljo Božjo za zadnjo uro; bolnik se zbudi iz svoje omotice, povzame vse svoje moči, ter odgovori z naj živejšim povdarkom veliko krepkejše kot je pričakovati od človeka v takem stanu: Ne bom še umerl, ne.

Škofu se je to zdelo nekaka domišljija in prizadeval si je na vso moč in z vso previdnostjo, da bi mu mogel spodbiti njegove ugovore; pa umirajoči je vedno bolj terdovratno terdil in ponavljal: Ne bom še umerl, ne. — Povejte mi vendar, mu odverne škof, zakaj se hočete vi edini vstavljati vesoljni postavi, ktero je Bog dal za vse ljudi, in ki je dobrota vsem, ker nam stori pristop v tisti raj, v kterega nam je Jezus Kristus vrata odperl. — Te besede so umirajočega globoko presunile, in vpraša škofa: Prijatelj, ali ste vi katoličan? Sem, pravi škof. — Ako je to tako, vam bom tedaj povedal, zakaj da ne bom še umerl. Zdaj zbere svoje zadnje moči in pravi razločno: Tudi jest sem katoličan, in od dneva svojega prvega obhajila nisem opustil noben dan se priporočiti Materi Božji, naj ne pripusti, da bi umerl brez duhovske pomoči. Menite li, da bo Mati Božja pustila neuslišano mojo molitev, ktero sem stanovitno in odkritoserčno odpravljal? Ne, to ni mogoče, in toraj sem si svest, da ne bom umerl. — Moj sin, zakliče globoko ginjeni škof, vi ste uslišani. Jaz, ki z vami govorim, sem duhoven, še več, škof sem; in ako se znajdem pri vaši postelji, me je Marija po tih gozdih k vam pripeljala. Nato vzame izpod obleke svoj škofovski križec, ki mu je visel na vratu. — Ko bolnik to zagleda, zavpije: O Marija, o moja dobrotljiva mati, bodi vselej češena! Sedaj se oberne k škofu, in ga prosi: Spovejte me, ker zdaj vem, da mi je umreti. — Nekoliko minut potem, ko je bil od Marijnega poslanca prejel sv. odvezo in blagoslov, je mirno v Gospodu zaspal.

Razgled po svetu.

Drobne novice. Serbija je pod orožje poklicala vse moške, ki so zmožni za vojaško službo. — Bolezen ruskega vélikega vojvoda Nikolaja je vedno še prav huda. — Armenski katoliški patrijarh Hasun je iz Carigrada naznanil v Rim, da Hamid sultan hoče spolniti vse obljube, ki jih je storil Murad V katoliški Cerkvi, berž ko bo turški vladi to mogoče. — Ruski car je bil nedavno v zaslišanje sprejēt sinova emira iz Bukare. — Med mohamedani povsod je velik šum zarad vojske, ki

ima biti med Turkom in Rusom. Indijani v daljnem Jutrovem, mohamedani pod Rusom (kakor na Kavkazu), v Algeriji in drugod hočejo iti na vojsko za „islam“, mohamedansko vero. — V Madridu preklicuje kraljev ukaz sekvester (zapečatenje, pograbljenje) karlistovskih posestev. Tudi je pomilostenih silo veliko karlistov, ki so bili obsojeni v pregnanstvo. — Ako bode vojska, hoče boje Turčija pod orožje poklicati tudi kristjane: Armene, Greke, Bulgare. — Spomenica Bošnjakov do konference za mir v Carigradu pravi, da so turški vojaki v zadnji vojski razdjali 1400 hiš, ubili 6500 ljudi, in 168.000 jih je móglo bežati čez mejo. — Judje v Palestini menda veliko posestev kupujejo od Turkov. — V 16 okrajinah na Japonskem je vatalo hudo rogovilstvo. Vstajniki zahtevajo, da naj se iz službe denejo glavni svetovalci, ki vladarju lažejo in tajē pravi stan dežele in jo v pogin dervijo. — V Moskvi na Ruskem so boje zasačili neko razkolno krivoversko rogovilstvo, ki menijo, da je v mnoge stebila razverženo in daleč po cesarstvu razširjeno. Ta sekta ima neki prestolu in cesarski družini nevarne namene in teži na republiko. Gotovo je, da véliko in pa stranske razkolništva Rusijo le slabijo in imajo njen razdor v sebi; nepremagljiva pa bi bila Rusija, ako bi bila zedinjena v katoliški Cerkvi in ravno s tem zedinjena sama v sebi.

Cvet in sad sreste molitve.

Zahvala.

Št. 1. Pobožna deklica Jožefa Kl. iz okolice prosi, da bi v Danici naznanili to-le: Njena družina je bila na priprošnje naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca oteta velike stiske, potem ko so vsi domači opravili 9dnevnicu k Naši ljubi Gospej v ta namen in so bili obljubili srečni izid po Danici naznaniti.

V Terstu pri novem sv. Antonu, 1. pros. 1877.
M. D.

Prošnje.

Št. 1. Sestra iskreno priproča udom bratovšine Naše ljube Gospé presv. Serca v priprošnje pri Mariji svojega 18letnega brata, kterega nikdo ne more pripraviti h kakemu duhovnu, ki bi ga nekoliko podučili za sv. obhajilo, ker prvega sv. obhajila še zdaj ni opravil. Verh tega je pijančevanju in preklinjanju močno vdan, in s svojo materjo silno gerdo ravna.

V Ljubljani, 2. prosenca 1877.

A.

Št. 2. Dve osebi ste v dušnih in telesnih potrebah prav serčno priporočeni v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presv. Serca.

Št. 3. Devica sirotica se iskreno priproča v molitev bratovšini preljube Gospé presv. Serca, da bi Marija, ki je mati srotic, pri Bogu izprosila milost za dosego namena, da bi mogla pošteno živeti. Uslišanje hočem po Danici razglasiti.

J. P.

Št. 4. Neka oseba, ki ima že od mladosti bolezen v glavi, kar ima še druge neprijetne nasledke, se prav lepo priporočuje v molitev vsem udom, da bi ji Marija zopet aprosila zdravje in še v drugi reči željo spolnila, če je Božja volja. — (Pristavek. Za take reči se ne jemlje nič plačila, zato smo poslani goldinar obernili za bratovšino sv. Vincencija v prid ubožnih, ker ga ne vemo kam Vam nazaj poslati. Vred.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Milgosp. Jožef Zupan, bivši 3. grad. slovesno za stolnega prošta vmeščeni, so o novem letu odstopili od službe mestnega fajmoštra, in nastopili so preč. gosp. kanonik Anton Urbas častno službo mestnega fajmoštra, dekana za okolico in nadzornika dekanjskih šol za veroznanstvo in verske vaje.

„**Učiteljski tovariš**“ je pričel ob novem letu 17. tečaj in obeta še nadalje delati: „Vse za vero, dom in cesarja“. G. prof. Marn hoče kazati solčno in senčno stran Kr. Čbeličarjev, pa kaj sta bila dr. Jaka Zupan in Matej Ravninar v slovenskem slovstvu. List izhaja 1. in 15. vsaki mesec in stane 3 gl. na leto.

„**Slovenska čebela**“, družbeni list za čebelarstvo, prične svoj 5. letnik in vabi Slovence k naročevanju. List velja za naročnike in ude 2 gl. na leto in izhaja vsak mesec. Vrednik je g. Jož. Jerič, predsednik čebelarskega društva. Ako bo veliko naročnikov, bode za prilogo izhajal: „Poduk o umnem čebelarstvu“ tako, da bodo naročniki poslednjič imeli v rokah celo knjigo — zastonj.

Opravilo sv. Feliksa pri sv. Jakopu v Ljubljani na sv. Štefana praznik se je prav slovesno obhajalo, kakor vsako leto. Vdeležilo se je prav veliko vernikov s sv. Obhajilom odpustkov in pa cerkvenih opravil. Opomnjeno bodi tukaj, da verniki v Rimu iz vsega mesta hodijo obiskovat celi dan take cerkve, v katerih je patronsko ali kako drugo obhajanje z odpustki.

Razširjenje cerkve v Nazaretu. Prečast. P. Cipriano da Treviso, veliki komisar za Sveto deželo, nam piše, da se bode razširila cerkev v Nazaretu v Galileji, namreč cerkev nad prostorom Marijine hišice, ki je zdaj v Loreti na Laškem, v kateri je bil angelj Mariji naznanil rojstvo Sinu Božjega, „ubi Verbum cara factum est“. Pristavil je, da tudi zbirke znane sestre 3. reda Ane Lah se bodo v to obrnile.

Dunajska razstava l. 1873, ki je toliko šuma delala, je imela 4 milijone dohodkov, 19 milijonov pa stroškov! To je tudi gospodarstvo!

Vojvodnja Gallieri v Genovi, ki je darovala milijon lir ubogim in milijon lir sv. Očetu, je namenila tudi svoj veliki dvor „sopra le Peschiere“ za veliko sprejmišče taci, ki z boleznimi okrevajo, da se popolnoma vterdijo.

God Pija IX, preslavnega sedanjega namestnika Kristusovega, je bil Sentjanžev dan. Imajo tedaj zdaj 84 lét, 7 mesecev in 22 dni. Veliko jih je že umerlo, ki so jim smert vošili, in upati smemo po Božji dobroti, da še veliko jih bodo preživeli. Bog ohrani Pija IX še mnogo lét!

Za veliko petdesetletnico škofovstva sv. Očeta, ki bo 3. rožnika, se v Parizu delajo že priprave. Postavili so v ta namen poseben odbor, kteremu je predsednik markiz Des Cars. Tudi v Belgiji se v ta namen že gibljejo, in med drugim hočejo Piju IX poslati prelepo pismo verne vdanosti. In Slovenci?...

Za god sv. Očeta, 27. grud., je med poslanci družih katoliških vlad vošila naznanil Piju IX tudi grof Paar, poslanec avstrijski. Imenovani so še poslanci: portugalski, paraguajski, braziljski in belgiški.

Svetinje makabejskih bratov, nedavno najdene v Rimu, v cerkvi ketinj sv. Petra, kakor smo undan naznanili, so bile po posebnih postavah preiskovane, za reanične spoznane in postavljene v očitno češenje.

Poslednje novice. Primirje v serbsko-turški vojski je podaljšano do 1. sušca. — Med tem je Turk oklical svojo vstavo. Slaba čast za to napravo, če je že za Turka dobra. — Dosti je povedano o tej „turški vstavi“, ako omenimo, da si je Turk po šegi vstavovercev večino dobro zagotovil, ker tudi po okrajinah, koder je večina kristjanov, mora polovica poslancev biti turkov! — Deržavniki za mir v Carigradu pa so se menda zedinili o tirjatvah, in ako jih Turk ne sprejme, menijo boje zapustiti Carigrad. Drugi so te misli, da bo Turk v bistvu privolil v tirjatve evropskih poverjenikov. Nič tedaj se ne vé še za gotovo, če bo mir ali vojska.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Anton Jakšič je dobil duhovnijo Poljanico, in Osilnica je toraj razpisana 21. grudna. Razpisane so tudi duhovnije: Ambrus, Sela pri Kamniku, št.-Jošt pri Verhniki, Zlato polje pri Kamniku, št.-Mihael pri Žuženberku. Vmeščeni so čč. gg.: Jan. Keržič za Jesenice, Greg. Jakelj za Žalno, Juri Zorc za Kerko, Mih. Bogolin za Ajdovico, Lor. Gerjol za št.-Gregorij, Šim. Žužek za sv. Katarino, Mih. Sajè za Štango. Č. g. Jan. Gostiša je nastopil kuracijo v jetnišnici na Gradu; č. gosp. dr. Ant. Jeglič pa kuracijo v ženski jetnišnici v Begnjah. — Prestavljeni so čč. gg.: Jak. Sušnik iz Srednje vasi na Koč. v Černomelj za II.; Pet. Mohar iz Predoselj v Mengeš; Mavr. Šarabon iz Kranjske gore v Predoslje; Ant. Jamnik iz Selc v Moravče; Jak. Vindišar, dozdej v pokoju, v Kranjsko goro; Jan. Žan v Loko. Č. g. Jan. Dolžan, župnik v Šbandati-u v poreški škofiji, je dobil duhovnijo Tujnice. Č. g. Jan. Čemažar, duhoven v št.-Joštu, se podá v pokoj. — Umerl je 4. grudna v Kranju č. g. Tomaž Sežun, lokalist v pokoju. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Š prošnjo sv. blagoslova v novem letu K. S. 1 križavec za 2 gold. 12 kr. st. den. — J. Kajžar 1 gl., proseč sv. blagoslova za vse potrebe. — A. Platnar po g. R. 1 gl. — Iz Selc po č. g. fajmoštru 10 gl., večina v sr.

Za afrikanski misijon: K. S. 1 križavec za 2 gl. 12 kr. st. d. — Po g. J. Dol. 1 gld. — Po č. g. Jak. Maroltu 6 gl. — J. Kajžar 1 gl. — A. Platnar po g. R. 1 gl.

Za ameriške misijone: K. S. 2 križavca = 4 gl. 24 kr. st. den.

Za misijone v Sveti deželi: K. S. 1 križavec za 2 gl. 12 kr. st. den.

Za misijone v Kini in Japonu: K. S. 2 križavca = 4 gl. 24 kr. st. den.

Za sv. deželo: Fara v Černem verhu pri Polhovem gradu 5 gl. 50 kr.

Za varhe Božjega groba: J. Kajžar 50 kr.

Za sv. Detinstvo: J. Kajžar 50 kr. — K. S. 1 križavec za 2 gl. st. den.

Za bratovščino sv. Leopolda: Po č. g. Jak. Maroltu 1 gold.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Preč. gosp. Fr. K. v Mar.: Iskrena zahvala in pozdrav! — G. Iv. S-k v Celovcu: Dan. se Vam pošilja, ponudbe prav drage. — Gg. P. O., R. G. in Jak. Kr.: Opravljeno pri opravištvu.